

El moviment ascètic domèstic del s. IV

Dv, 3/02/2012 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

Acabaré aquestes notes sobre El moviment ascètic domèstic del s. IV. Explica SILVAS, a *The Asketikon of St. Basil the Great* que *“El període de finals de segle IV i inicis del V és ple d'exemples d'esposos que abracen de mutu acord la vida celibatària i poc a poc transformen casa seva [s'entén que es tracta de persones de l'aristocràcia, amb grans propietats, famílies extenses, servents i esclaus] en comunitats que podríem anomenar monàstiques”*.

En contrast amb aquest cristians que cercaven la fidelitat màxima, trobem els catecúmens de l'era post-constantiniana, que normalment posposaven el baptisme fins abans de la mort per estalviar-se l'obligació de ser conseqüents amb els ideals de la vida cristiana. El moviment ascètic cristià que sorgeix a l'era constantiniana no es concep a si mateix com a 'vocació diferenciada' sinó com a simple coherència evangèlica. Segons Silvas, *“Aquest fenomen [la transformació de la casa familiar en un monestir] es manifestava principalment quan els esposos, normalment per iniciativa de la dona, decidien batejar-se i prendre's seriosament les implicacions d'aquest gest”*.

L'exemple més ben conegut és el de santa Melània la jove i el seu espòs Valeri Pinià. Després que el seu espòs es negués rotundament a secundar els seus plans, santa Melània va demostrar una tal dignitat i intel·ligència en el seu tracte amb ell que aquest va acabar reconeixent la bondat dels seus propòsits. Silvas fa notar que els detalls d'aquest cas exemplifiquen la força del bé i la raó pel que fa a aconseguir la castedat entre els esposos tal com la descriu Basili a la seva Regla.

Un altre exemple també molt proper a Basili és el de Gorgònia, la germana del seu íntim amic Gregori de Nazianz. Coneixem la vida de Gorgònia gràcies a les homilies que li va dedicar el seu germà Gregori. Després d'haver complert com a esposa (haver tingut fills), Gorgònia va desitjar consagrar-se a Déu i menar juntament amb el seu espòs una vida de celibat i pregària. El seu espòs era prevere, però - segons el testimoni de Gregori de Nazianz - no estava inclinat vers el celibat. Va ser Gorgònia qui va empènyer-lo a abraçar l'ideal ascètic. La casa es va transformar en monestir i els dos fills de la parella que van arribar a adults es van fer monjos.

La correspondència de Basili ens parla també del cas de Pal·ladi, autor de la Història Lausíaca. També en el seu cas va ser l'esposa la que va tenir la iniciativa. Després, a ell el van ordenar de prevere.

Al nord d'Itàlia trobem el cas de santa Theràsia i sant Paulí de Nola. Theràsia va convèncer Paulí de batejar-se i abraçar la vida ascètica. Van viure junts en celibat durant molts anys abans que ell fos nomenat bisbe. Avita i Apronià (grans amics de Rufí i Melània la vella, cf. més avall) també van prendre la mateixa decisió i van unir-se a la comunitat de Theràsia i Paulí. Aquest cercle tenia un gran interès en la teologia dels pares capadocis. D'altres parelles ascètiques foren Aper i Amanda, i Euquer (futur bisbe de Lió) i Gal·la (que es va retirar prop del monestir de sant Honorat, a Lérins). I també: Macrina la gran i el seu espòs (o sigui, els avis paterns de Macrina i Basili) i Verus i Bospòria.

[\(Extret de Ser persona, avui: estudi del concepte de 'persona' en la teologia trinitària clàssica i de la seva relació amb la noció moderna de llibertat. Teresa Forcades i Vila. Publicacions de l'Abadia de Montserrat\).](#)